

Mobilne Usługi Społeczne to innowacyjna inicjatywa, której celem jest dostarczenie specjalistycznych usług społecznych bezpośrednio do mieszkańców terenów wiejskich województwa lubuskiego. Wiodącym założeniem projektu jest bezpośrednio, indywidualne i całościowe wsparcie osób wymagających opieki oraz ich rodzin i opiekunów.

Cel tworzenia Mobilnych Usług Społecznych jako innowacji społecznej

1. Założeniem innowacji jest spełnianie następujących funkcji:

- a) **doradczej** – specjaliści (prawnicy, psychologowie, terapeuci, koordynatorzy spraw społecznych, koordynatorzy dostępności) udzielają porad i pomagają w załatwianiu spraw formalnych.
- b) **opiekuńczej** – świadczone są podstawowe usługi opiekuńcze, pielęgnacyjne i rehabilitacyjne (w zależności od potrzeb) dla osób niesamodzielnych.
- c) **edukacyjnej**– organizowane są warsztaty i szkolenia dla opiekunów i osób świadczących bezpośrednio usługi społeczne oraz dla osób z niepełnosprawnością i w wieku senioralnym.
- d) **Integracyjnej** – tworzenie lokalnej sieci wsparcia, wymiana doświadczeń i wzmacnianie relacji społecznych.

2. Mobilne Usługi Społeczne odpowiadać będą na potrzeby:

a) Osób wymagających wsparcia

- Dostęp do specjalistycznych usług społecznych – mieszkańcy terenów wiejskich często mają ograniczony dostęp do opieki geriatrycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej i pielęgnarskiej. Mobilny punkt zapewni te usługi na miejscu.

- Wsparcie w codziennym funkcjonowaniu – osoby starsze, chore i z niepełnosprawnościami często borykają się z trudnościami w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych. Projekt zapewni doradztwo i pomoc w zakresie samoopieki oraz organizacji codziennych obowiązków.

- Redukcja poczucia osamotnienia – mobilny punkt będzie okazją do interakcji społecznych, co może znacząco poprawić komfort psychiczny beneficjentów.
- Poprawa bezpieczeństwa – regularne wizyty specjalistów pozwolą na wczesne wykrywanie zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych, zmniejszając ryzyko nagłych interwencji.

b) Potrzeby opiekunów nieformalnych (rodziny)

- Wsparcie emocjonalne i psychologiczne – opieka nad bliskimi jest dużym obciążeniem psychicznym. Warsztaty i konsultacje z psychologiem pomogą w radzeniu sobie ze stresem i wypaleniem.
- Szkolenia i warsztaty – zwiększenie kompetencji opiekunów w zakresie pielęgnacji, komunikacji z osobami starszymi i zarządzania codziennymi obowiązkami.
- Sieć wsparcia – możliwość wymiany doświadczeń z innymi opiekunami, co zmniejszy poczucie izolacji.

c) Potrzeby osób świadczących usługi społeczne na terenie gminy

- Podnoszenie kwalifikacji – organizacja szkoleń i kursów dla lokalnych pracowników usług społecznych (np. opiekunów środowiskowych, asystentów osób z niepełnosprawnościami).
- Lepsza organizacja pracy – ustalenie harmonogramu wizyt w różnych miejscowościach, co umożliwi efektywniejszą pomoc beneficjentom.
- Współpraca z instytucjami – ułatwienie koordynacji działań pomiędzy instytucjami społecznymi, co zwiększy skuteczność podejmowanych interwencji.

d) Potrzeby lokalnych samorządów - wzmocnienie lokalnej polityki społecznej

- projekt wpisuje się w obowiązki gminy w zakresie pomocy społecznej, wspierania osób starszych, z niepełnosprawnościami i ich rodzin.
- mobilne usługi zniwelują problem wykluczenia mieszkańców wsi z dostępu do usług opiekuńczych, zdrowotnych i rehabilitacyjnych.
- zaangażowanie w innowacyjne działania społeczne wzmocnia pozycję władz lokalnych jako instytucji dbających o mieszkańców.

e) Optymalizacji kosztów pomocy społecznej

- regularne wizyty specjalistów pozwolą zapobiegać pogorszeniu stanu zdrowia podopiecznych, co obniży koszty hospitalizacji, interwencji pogotowia czy domów opieki.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- obniży wydatki na transport medyczny i socjalny – zamiast organizować transport mieszkańców do odległych placówek, usługi będą świadczone na miejscu.

– projekt może być współfinansowany z funduszy UE oraz programów rządowych (np. Fundusz Solidarnościowy, środki z EFS+), co odciąży budżet gminy.

f) Potrzeba integracji społeczności lokalnej

– warsztaty i spotkania wspierające stworzą przestrzeń do wymiany doświadczeń, wzmocnienia więzi sąsiedzkich i budowy systemu samopomocy.

– samorząd zyska lepiej wykwalifikowaną kadrę opiekuńczą, co poprawi jakość usług na terenie gminy.

- wzrośnie atrakcyjność gminy jako miejsca do życia – troska o seniorów i osoby wymagające wsparcia sprawia, że gmina staje się bardziej przyjazna i bezpieczna dla wszystkich mieszkańców.

Wybór Lokalizacji

Zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego, w roku 2021 w województwie lubuskim zamieszkiwało 180 031 osób z niepełnosprawnościami (OzN) i było to 18% mieszkańców województwa. Województwo lubuskie jest regionem o największej wartości wskaźnika liczby osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy. Wskaźniki częstości występowania niepełnosprawności wśród mieszkańców wsi wskazują, że najwięcej osób z niepełnosprawnością zamieszkiwało na wsi w powiecie świebodzińskim.

Powyższe wskaźniki statystyczne oraz fakt funkcjonowania Centrum Usług Społecznych na terenie gminy Świebódzin, które w swoich założeniach ma tworzenie i przeprowadzanie inicjatyw o charakterystyce deinstytucjonalnej, stały się powodem wyboru tej właśnie lokalizacji jako terenu działań naszej innowacji społecznej.

W sytuacji, kiedy ilość beneficjentów ostatecznych z powyższej gminy nie będzie wystarczająca w osiągnięciu wskaźników założonych w innowacji, zakłada się możliwość wsparcia kolejnej gminy o charakterze wiejskim w województwie lubuskim, wybranej na podstawie podobnych wskaźników.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Charakterystyka działań Mobilnych Usług Społecznych

1. Wsparcie indywidualne

Mobilne Usługi Społeczne mają za zadanie dotrzeć do osób z niepełnosprawnościami na terenach wiejskich, w celu zbadania ich potrzeb oraz przygotowania całościowego, indywidualnie dopasowanego pakietu wsparcia. Działaniem tym zajmować się będzie koordynator jako osoba mająca bezpośredni kontakt z klientem w trakcie cyklicznych dyżurów na terenie wybranej gminy, oraz przy udziale bezpośredniego numeru telefonicznego i adresu email przypisanych do tego działania. Po zapoznaniu się z potrzebami koordynator będzie miał możliwość zaoferowania pakietu rozwiązań w postaci specjalistycznych usług takich jak:

a) wsparcie psychologiczne

usługi psychologiczne w miejscu zamieszkania dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin będą polegać na:

- indywidualnym wsparciu psychologicznym – rozmowach terapeutycznych dostosowanych do potrzeb osoby z niepełnosprawnością, pomagających w radzeniu sobie ze stresem, lękiem, depresją czy trudnościami adaptacyjnymi;
- wsparciu dla rodzin i opiekunów – psychoedukacji, doradztwie w zakresie radzenia sobie z wyzwaniami opieki oraz budowania relacji opartych na wzajemnym zrozumieniu;
- interwencjach kryzysowych – natychmiastowej pomocy w sytuacjach nagłego pogorszenia stanu psychicznego osoby z niepełnosprawnością lub jej rodziny;
- treningach umiejętności społecznych – wspieraniu rozwoju komunikacji i integracji społecznej osób z niepełnosprawnością.

Taka mobilna forma wsparcia eliminuje bariery transportowe, zwiększa dostępność pomocy psychologicznej oraz pozwala na bardziej holistyczne podejście, uwzględniające warunki życia pacjenta i jego najbliższych.

b) wsparcie merytoryczne

usługi doradztwa w zakresie bezpośrednich usług i pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin mogą obejmować:

- informowanie o dostępnych świadczeniach – doradztwo dotyczące zasiłków, dodatków i innych form wsparcia finansowego, takich jak świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna czy dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego;

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- pomoc w załatwianiu formalności – wsparcie w wypełnianiu wniosków, składaniu dokumentów oraz kontaktach z urzędami (OPS/CUS, PFRON, ZUS);
- doradztwo w zakresie usług opiekuńczych – wskazanie dostępnych form wsparcia, takich jak usługi asystenckie, opieka wytchnieniowa, domy dziennego pobytu czy specjalistyczne placówki opiekuńcze;
- wsparcie w zakresie rehabilitacji i terapii – pomoc w znalezieniu i skoordynowaniu rehabilitacji, terapii zajęciowej, psychologicznej i logopedycznej w miejscu zamieszkania lub w najbliższej okolicy;
- doradztwo w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej – informacje o programach wspierających zatrudnienie osób z niepełnosprawnością, warsztatach terapii zajęciowej (WTZ) oraz możliwościach edukacyjnych;
- pomoc w organizacji wsparcia sąsiedzkiego i lokalnych inicjatyw – zachęcanie do tworzenia grup samopomocowych, angażowanie społeczności lokalnych oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Takie doradztwo ma na celu ułatwienie życia osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom, pomagając im w pełniejszym wykorzystaniu dostępnych zasobów i poprawie jakości codziennego funkcjonowania.

c) wsparcie opiekuńcze

Wsparcie opiekuńcze w miejscu zamieszkania i doraźnie dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin koncentruje się na zapewnieniu pomocy dostosowanej do bieżących potrzeb, eliminując konieczność przemieszczania się do placówek. Obejmuje ono:

- pomoc w higienie osobistej, ubieraniu, przygotowywaniu i spożywaniu posiłków,
- asysta w przemieszczaniu się po domu, pomoc w korzystaniu z wózka inwalidzkiego, asekuracja podczas spacerów.
- wsparcie w nagłych sytuacjach, np. pogorszenia stanu zdrowia opiekuna lub innych, nieprzewidzianych sytuacji życiowych
- profilaktyka przeciwoleżynowa w przypadku osób długotrwale leżących.

Taka forma wsparcia zwiększa dostępność usług opiekuńczych, pozwala na dłuższe funkcjonowanie w znanym otoczeniu i zmniejsza izolację społeczną osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin.

d) wsparcie fizjoterapeutyczne

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Doraźne wsparcie fizjoterapeutyczne w miejscu zamieszkania w miejscowościach wiejskich zagrożonych wykluczeniem komunikacyjnym polega na zapewnieniu osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom dostępu do specjalistycznego wsparcia bez konieczności uciążliwych dojazdów. Może ona obejmować:

- ćwiczenia usprawniające ruchowo dostosowane do stanu zdrowia pacjenta;
- doraźna terapia po udarach, urazach kręgosłupa czy operacjach;
- masaże i drenaż limfatyczny wspomagające regenerację organizmu;
- instruktaż ćwiczeń, które pacjent i jego opiekunowie mogą wykonywać w domu;
- instruktaż w zakresie prawidłowego wykonywania ruchów, aby uniknąć kontuzji i przeciążeń.

e) audyt dostępności architektonicznej

- poradnictwo mieszkaniowe i dostosowanie przestrzeni oraz odpowiedni, indywidualny dobór sprzętów rehabilitacyjno-pomocniczych do miejsca zamieszkania i potrzeb osoby z niepełnosprawnością

f) bezpłatne użyczenie sprzętów rehabilitacyjno – pomocniczych

- nieodpłatne, bezterminowe użyczenie sprzętów rehabilitacyjno- pomocniczych dopasowanych do potrzeb osoby z niepełnosprawnością, takich jak wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, kule oraz (w razie możliwości) łóżka i materace przeciwodleżynowe.

W powyższym zakresie innowacja ma zapewnić bezpośrednie wsparcie około 50 osobom z niepełnosprawnościami z terenów wiejskich.

2. Wsparcie szkoleniowe

Szkolenia mają za zadanie przygotować merytorycznie oraz umiejętnościowo członków rodzin oraz opiekunów i asystentów świadczących bezpośrednio usługi społeczne na rzecz osób wymagających wsparcia na terenach wiejskich. Zagadnienia obejmujące szkolenia to między innymi:

a) Podstawy opieki nad osobą z niepełnosprawnością

- Zasady prawidłowej pielęgnacji, higieny i ubierania osoby wymagającej wsparcia.
- Techniki bezpiecznego podnoszenia, przenoszenia i asekuracji pacjenta.
- Pomoc w spożywaniu posiłków i dbanie o odpowiednią dietę.
- Postępowanie w przypadku urazów i odleżyn.
- Obsługa sprzętów rehabilitacyjno-pomocniczych.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne i obsługa sprzętu pomocniczego (np. wózka inwalidzkiego, materaca przeciwodleżynowego).
- Wsparcie w leczeniu przewlekłych schorzeń i współpraca z personelem medycznym.

b) Wsparcie w codziennym funkcjonowaniu i aktywizacja podopiecznego

- Jak motywować osobę z niepełnosprawnością do samodzielności w zakresie możliwych czynności.
- Organizacja czasu wolnego, integracja społeczna i aktywizacja kulturalna.

c) Psychologia i komunikacja z osobą z niepełnosprawnością

- Budowanie relacji opartej na empatii i zrozumieniu.
- Radzenie sobie z emocjami – zarówno podopiecznego, jak i własnymi.
- Specyfika komunikacji z osobami z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem, afazją.

d) Prawa i obowiązki opiekuna/asystenta oraz podopiecznego

- Znajomość ustaw i przepisów dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnością.
- Świadczenia i formy pomocy społecznej dostępne dla podopiecznych i ich rodzin.
- Etyka pracy opiekuna i granice w relacji podopieczny–asystent.

e) Radzenie sobie z obciążeniem psychicznym i wypaleniem zawodowym

- Techniki relaksacyjne i zarządzanie stresem.
- Jak rozpoznawać objawy przeciążenia i szukać wsparcia.
- Budowanie sieci wsparcia dla opiekunów (grupy wsparcia, pomoc psychologiczna).

f) Zajęcia i warsztaty praktyczne

- Szkolenia te powinny łączyć teorię z praktyką, umożliwiając opiekunom i asystentom zdobycie umiejętności niezbędnych do zapewnienia kompleksowej i profesjonalnej opieki osobom z niepełnosprawnością.

3. Warsztaty aktywizująco-usprawniające

Zajęcia grupowe dla seniorów i osób z niepełnosprawnością mają za zadanie aktywizować oraz usprawniać motorykę małą i dużą a także procesy poznawcze osób z niepełnosprawnością i w wieku senioralnym. Wartością dodatkową jest również reintegracja społeczna, która ma za zadanie aktywizować społecznie i

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

walczyć z samotnością, która wpływa destruktywnie na ogólny stan zdrowia osób w wieku senioralnym.

Warsztaty mają łączyć różne formy terapii zajęciowych, takich jak:

a) Terapia ruchowa (kinezjoterapia, terapia motoryczna)

- Gimnastyka usprawniająca – ćwiczenia dostosowane do wieku i poziomu sprawności.
- Ćwiczenia sensoryczno-motoryczne – angażujące zmysły i ruch (np. chodzenie po różnych fakturach).
- Muzykoterapia ruchowa – taniec, rytmiczne ruchy do muzyki.
- Terapia równoważna – ćwiczenia poprawiające stabilność i koordynację.

b) Terapia zajęciowa (ergoterapia)

- Prace plastyczne – malowanie, lepienie, rzeźbienie, prace manualne.
- Zajęcia rękodzielnicze – szydełkowanie, robienie biżuterii, decoupage.
- Warsztaty kulinarne – przygotowywanie prostych potraw (np. dekorowanie ciastek).
- Zabawy manualne – przesypywanie drobnych elementów, składanie papieru.

c) Terapia poznawcza (neurorehabilitacja poznawcza)

- Trening pamięci – gry memory, nauka wierszyków, powtarzanie sekwencji.
- Ćwiczenia logiczne – łamigłówki, sudoku, dopasowywanie kształtów.
- Zajęcia narracyjne – opowiadanie historii, układanie bajek.
- Gry słowne i skojarzeniowe – rebusy, kalambury, wspólne tworzenie list tematycznych.

d) Arteterapia (terapia sztuką)

- Malowanie, rysowanie, lepienie – dowolne formy wyrazu artystycznego.
- Kolorowanki terapeutyczne – uspokajające wzory i mandale.
- kolaży – łączenie różnych materiałów (gazety, tkaniny).
- Fototerapia – praca z własnymi zdjęciami i wspomnieniami.

e) Muzykoterapia

- Słuchanie muzyki i relaksacja – muzyka klasyczna, dźwięki natury.
- Rytmika i taniec – poruszanie się w rytm muzyki.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Śpiew – aktywizacja wokalna.
- Gra na instrumentach – proste perkusyjne, bębenki, dzwonki.

f) Hortiterapia (terapia ogrodnicza)

- Sadzenie roślin – w doniczkach.
- Pielęgnacja roślin – podlewanie, przycinanie, przesadzanie.
- Zajęcia florystyczne – układanie bukietów, wianków.
- Zabawy sensoryczne z ziemią i wodą – przesypywanie piasku, dotykanie roślin.
- Ziołolecznictwo.

g) Terapia reminiscencyjna (terapia wspomnień)

- Przeglądanie albumów ze zdjęciami.
- Opowiadanie historii z przeszłości.
- Słuchanie dawnych piosenek i muzyki z młodości uczestników.
- Praca z przedmiotami z przeszłości – np. dawne gazety, ubrania, narzędzia.

Grupowa forma wsparcia o charakterze szkoleniowym, warsztatowym i terapeutycznym w ramach innowacji społecznej obejmie działaniami około 100 osób z terenów wiejskich województwa lubuskiego.

Plan działań w ramach innowacji społecznej

1. Przygotowanie innowacji

- a) Utworzenie konspektu innowacji społecznej
- b) Nawiązanie współpracy z partnerami i podwykonawcami działań innowacyjnych
- c) Wybór lokalizacji działania
 - nawiązanie kontaktu oraz podpisanie porozumienia współpracy z lokalnym CUS-em;
 - wybór koordynatora działań innowacyjnych na wybranym terenie

2. Przygotowanie i przeprowadzenie akcji promocyjnej działania

- a) Przygotowanie plakatów oraz akcji promocyjnej w mediach społecznościowych
- b) Nawiązanie współpracy z lokalnymi instytucjami w celu dotarcia do beneficjentów ostatecznych innowacji

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- c) Poinformowanie mediów o planowanych działaniach promocyjnych innowacji
- d) Rozmieszczenie plakatów informujących na terenie gminy Świebodzin
- e) Przeprowadzenie działań promocyjnych w trzech lokalizacjach na terenie gminy Świebodzin przy udziale „Wesołego Autobusu”

3. Koordynacja działań innowacji społecznych

- a) Zaopatrzenie koordynatora w indywidualny numer telefonu oraz adres email.
- b) Wyznaczenie lokalizacji oraz terminów dyżurowania koordynatora.
- c) Koordynacja działań:
 - zbieranie informacji od beneficjentów ostatecznych na temat potrzeb;
 - stworzenie indywidualnego planu pomocy;
 - realizacja planu pomocowego przy współpracy z partnerami i podwykonawcami działań społecznych;
 - raportowanie działań.

4. Szkolenia z zakresu usług opiekuńczych i asystenckich

5. Przeprowadzenie warsztatów aktywizujących dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami z terenów wiejskich gminy Świebodzin

6. Stworzenie koncepcji działania społecznego na bazie przeprowadzonej innowacji w kształcie pozwalającym na dalsze finansowanie i implementację w innych lokalizacjach.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Regulamin Programu „Mobilne Usługi Społeczne”

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

